

Jaarverslag en jaarrekening 2015
Stichting Museum Beelden aan Zee
Den Haag

Inhoud

Missie	3
Verslag van het bestuur	4
Verslag van de directie	6
Jaarrekening	
Balans per 31 december 2015	10
Staat van baten en lasten over 2015	12
Toelichting op de balans en staat van baten en lasten	13
Overige gegevens	
Verwerking van saldo van baten en lasten	24
Gebeurtenissen na balansdatum	24
Controleverklaring	25

Missie

Beelden aan Zee is het enige museum in Nederland dat zich exclusief richt op de moderne en hedendaagse, internationale beeldhouwkunst. Het is een particulier instituut dat zijn passie voor deze kunstdiscipline wil delen met een zo breed mogelijk publiek door middel van een aantrekkelijk en kwalitatief collectie- en presentatiebeleid en daarin wordt gesteund door fondsen, bedrijfsleven en andere subsidiënten. In een speciaal voor dit doel ontworpen gebouw, wonderschoon gelegen aan de Noordzee, gaan kunstgenot, *éducation permanente* en publieksvriendelijkheid samen in een missie die wordt uitgedragen door een omvangrijke groep van goed opgeleide vrijwilligers die onder leiding staat van een kleine professionele staf. In relatie tot dit streven organiseert het museum tal van andere culturele activiteiten waarmee het zich in het internationale klimaat van Den Haag een bijzondere plaats heeft verworven.

Verslag van het Bestuur

Het bestuur en de directie

Het bestuur van Stichting Museum Beelden aan Zee, gevestigd te Den Haag, bestaat per 31 december 2015 uit de volgende leden:

Mw. A.M.W. Scholten – Miltenburg, erelid

Mr. A. Ruys, voorzitter
Drs. M.J. Steemers, penningmeester
Drs. K. Doeksen-Kleykamp
Ir. I.M. Kalisvaart
Mr. W.F.M. Remmerswaal
Dr. P.C. Scholten
Th.J. de Waard-Scholten
C. Wynaendts-André de la Porte

In het verslagjaar 2015 hebben zich de volgende wijzigingen voorgedaan in de personele samenstelling van het bestuur. Fokko van Duyne trad uit het bestuur, en Anthony Ruys volgde hem op als voorzitter. Joris van Bergen, Louise Engering-Aarts en Gert-Jan Kramer traden af, en in het bestuur werden benoemd Isaïc Kalisvaart en Karin Doeksen.

Het bestuur is de uitgetreden bestuursleden grote dank verschuldigd voor hun grote en belangeloze inzet.

Het bestuur heeft gedurende het boekjaar vijfmaal vergaderd: op 28 januari, 23 april, 27 augustus, 5 november en 17 december. Belangrijkste onderwerpen van gesprek waren de actiepunten om het afnemende weerstandsvermogen te versterken en de exploitatie van het museum te verbeteren, het jaarverslag en de jaarrekening 2014, de kwartaalresultaten, de plannen en begroting voor 2016, de professionalisering van de museum organisatie, de uitbreiding van een board of trustees als adviesorgaan voor het museum en de samenwerking met de Stichting Den Haag Onder De Hemel in verband met de zomertentoonstelling op het Lange Voorhout.

De directie werd gevormd door prof. dr. Jan Teeuwisse, algemeen directeur en Drs. Erna Staal, zakelijk directeur. Erna trad per 1 juli 2014 aan.

Doelstelling van de stichting

De stichting heeft ten doel het bevorderen van kunstkennis- en genot met betrekking tot de moderne en hedendaagse beeldhouwkunst, in het bijzonder door het exploiteren van het in Scheveningen (gemeente Den Haag) gevestigde museum Beelden aan Zee, en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords. De stichting tracht haar doel te verwezenlijken in samenwerking met de te Den Haag gevestigde stichtingen: Stichting De Onvoltooide en Stichting Het Sculptuur Instituut.

Governance

In het kader van de governance-discussie is besloten de Code Cultural Governance zoveel mogelijk toe te passen. Daartoe zijn de statuten aangepast en concept bestuur- en directiereglementen opgesteld. Het directiereglement is in 2009 vastgesteld. De uitwerking van het bestuursreglement is nog niet geheel afgerond. In 2010 werd het rooster van aftreden voor het bestuur vastgesteld.

Voor Stichting Museum Beelden aan Zee wordt het Bestuursmodel toegepast. Van de Best Practice-bepalingen worden alleen de bepaling 3.3 niet gevolgd. Gezien de bijzondere positie en achtergrond van de stichting zijn in het bestuur twee kwaliteitszetels gereserveerd die worden ingevuld op voordracht van de oprichters en hun nakomelingen in de rechte lijn.

Verslag over de gang van zaken in 2015

De financiële exploitatie van Stichting Museum Beelden aan Zee verslechterde helaas t.o.v. 2014, en resulteerde in een negatief saldo. Dit werd voornamelijk veroorzaakt door achterblijvende bezoekersaantallen (en dus ook bestedingen in museumcafé en –winkel) en helaas wederom achterblijvende inkomsten van fondsen en sponsors. Het bezoekersaantal bleef met ruim 61.000 aanzienlijk achter bij de begroting van 70.000 bezoekers en de ruim 69.000 bezoekers in 2014. In het artistiek beleid (tentoonstellingsprogramma en collectie acquisitie) waarvan de externe kosten grotendeels door charitatieve en commerciële sponsorgelden zijn gedekt, wordt de exploitatie van het bedrijf zelf (salarissen, enz.) nog niet terugverdiend uit de reguliere inkomsten (entree, winkel en café; Vrienden, Zakenvrienden, Sculpture Club). De Board of Trustees werd in oktober 2014 gelanceerd en is in 2015 met minder leden dan beoogd geëindigd. De zomertentoonstelling Vormidable op het Lange Voorhout en in het museum was qua bezoekersaantallen wederom een succes, maar resulteerde desondanks in een klein negatief resultaat. Door de achterblijvende inkomsten werd bij de tentoonstellingen de tering naar de nering gezet, en werd aanzienlijk bespaard op inrichtingskosten.

De continuïteit voor de langere termijn van het 100% private museum blijft in de gevarenzone. Doelstelling is en blijft om ten minste een break even resultaat te behalen, hoe moeilijk dit ook is in deze economisch mindere tijden. Speerpunten blijven het vergroten van het eigen weerstandsvermogen, de uitbouw van de Board of Trustees, de groei van de individuele en institutionele steunkringen, het voor langere tijd aan het museum verbinden van sponsors voor de publieksactiviteiten, en strikte kostenbeheersing. Bestuur en directie zijn met vereende krachten in 2015 aan de slag gegaan de resultaten in positieve zin om te buigen en zijn vast van plan dit in 2016 door te trekken.

Het bestuur dankt directie, staf en vrijwilligers voor hun inspanningen in 2015 en wenst hen veel succes in de komende jaren.

Den Haag, 28 april 2016
Namens het bestuur
Mr. A. Ruys
Voorzitter

Directieverslag

Directieverslag

2015 dwingt tot zuinige bewoordingen. Het was goed, niet geweldig maar zeker niet slecht. Ik doel daarmee op de bezoekcijfers want dat is nu eenmaal de belangrijkste graadmeter in ons museale bestaan. Met 61.216 staat 2015 op nummer 6 in onze top 21. Vanaf 2011 zagen we een gestage opmars richting 70.000. We kwamen toen van ver want getallen onder de 50.000 waren daarvoor niet ongewoon. 2011 is niet toevallig het jaar waarin we voor het eerst de beeldtentoonstelling op het Lange Voorhout voor onze rekening hebben genomen. Het is goed te bedenken dat de enorme verzwarende deze extra verantwoordelijkheid met zich mee heeft genomen, zich heeft bewezen. Daarna waren 2013 – met de Russische expo – en 2014 – met de hedendaagse, Franse beeldhouwkunst - de twee beste jaren in de geschiedenis van Beelden aan Zee. Vergeleken hiermee vertoont 2015 dus een zekere teruggang, al blijven we gelukkig nog boven de ooit magische 60.000. Sprongen met 50% naar beneden of naar boven, hebben we meegemaakt. Uiteraard wordt dit alles zorgvuldig bestudeerd en geanalyseerd. We staren ons bijkans scheel op de gegevens sinds september 1994 – inhoudelijk programma, weersgesteldheid, aandacht van de pers, enz. - en trekken voorzichtig conclusies. Met een stevig geleide bedrijfsvoering en een administratieve systematiek die zich na jarenlang inwerken heeft gesetteld, zijn wij in staat die analyse te maken. De blockbuster van Beelden aan Zee laat zich als volgt identificeren: semi-figuratieve, liefst vrolijke beeldhouwkunst van exotische origine, vervaardigd door een charismatische, levende beeldhouwer en dat alles gepresenteerd onder een mild zonnetje. Onze helden heten Kirindongo en Zitman, niet Abakanowicz of Cragg. Een verliefd publiek maakt het journaal geheel overbodig en kan zelfs de sneeuw doen smelten. Als het woord zich direct na de opening verspreid, zitten wij goed. Ooit trokken de komieke filosofenkoppen van de vrijwel onbekende Van Duyl in de gang - kosten ca. 800 euro - meer bezoekers dan de abstractie van Lipchitz in de Grote zaal (kosten 150.000 euro). Laat in ieder geval duidelijk zijn dat het zomerse spektakel in de historische binnenstad ons uit een zeker artistiek en geografisch isolement heeft gehaald. Als museum dat zich beperkt tot de in Nederland traditioneel onbeminde sculptuur en zich dan ook nog eens vestigt in een winderige duinpan, hebben wij baat gehad bij dit alles opslokkend avontuur. Voor het komende Kunstenplan 2017 – 2020 hebben wij opnieuw ingediend, maar tegelijk de eisen opgeschroefd.

De andere feiten. We namen afscheid van vrijwilligers en de oprichting van een reünistenvereniging is nabij. Er zijn immers inmiddels meer oud- dan actieve vrijwilligers en dat vraagt om de organisatie van een eigen vereniging. We hebben ook weer nieuwe vrijwilligers begroet – steeds meer mannen! - die inmiddels actief zijn op de werkvloer en er was natuurlijk het jaarlijkse uitstapje rond de Dies van het museum, dit keer naar Art Zuid en het atelier van André Volten, geestelijk vader van ons ingangshek. Jacquelin van Schaik en team zijn niet alleen druk in de weer om het vrijwilligersbedrijf klaar te stomen voor de nieuwe uitdagingen van het museumbedrijf; ze ruiken ook de kansen die dit eigen fenomeen biedt in de fondswerving en doen daar met wisselend succes een beroep op. Definitief afscheid moesten we nemen van Carl van Laer, tien jaar lang onze tentoonstellingscoördinator; alom geliefd, professioneel vrijwilliger in hart en nieren. Zijn positie vraagt nog steeds om invulling. Iris Le Rütte droeg haar tentoonstelling aan Carl op. We namen afscheid van bestuursvoorzitter Fokko van Duynen en van de bestuursleden Joris van Bergen, Louise Engering en Gert-Jan Kramer. Allemaal dienden zij minstens acht jaar de goede zaak.

Anthony Ruys aanvaardde de voorzittershamer en als nieuwe bestuursleden traden aan Isaïc Kalisvaart en Karin Doeksen.

De Board of Trustees groeide van 10 naar 12 leden. De emeritus wiskunde Henk van der Vorst bekleedt thans de Chair van de moderne penningkunst en Robert Stuyt, actief in de energiesector, kreeg de Corporate Chair.

Het artistieke bedrijf. De collectie werd flink uitgebreid met werken van Assmann, Carasso, Matthew Day Jackson, Maïté Duval, Gabriëlle Meijer, Van der Ham, Hapaska, herman de vries, Sitar, Van Pallandt, Lorenzo Pepe, Willem Reijers, Mart Visser en Zhang Dali. Aankopen maar nog meer schenkingen en één beeld kochten we samen, met Boymans. We verzamelden oud en jong, beroemd en veelbelovend, Nederlands en internationaal en zoals gebruikelijk bezochten Lida Scholten en ik de nodige ateliers. De verhouding Nederlands – Internationaal bleef *fifty fifty*, zo ook in de presentatie. Beelden aan Zee was, is en blijft een museum waarin de Nederlandse beeldhouwkunst wordt getoond in de internationale context die het verdient.

De Presentatie kende weer drie blokken. Blok I bestond uit het retrospectief over de pionier van de moderne Nederlandse beeldhouwkunst, Joseph Mendes da Costa. Joost van den Toorn vroegen we zijn dierplastiek in het verband met Mendes te tonen. In het Kabinet was een keuze uit het oeuvre van de fotograaf Maarten Brinkgreve te zien, geconcentreerd op zijn opnamen van beeldhouwersateliers. In de Kleine zaal stapte men in het heden met Zimmerfrei, een Italiaans collectief dat ook zijn platenspeler had meegenomen. Ik heb altijd weer veel respect voor onze Rondleiders die dit hybride aanbod aan de man moeten brengen.

Blok II was natuurlijk de formidabele show van de Vlamingen die al in Wassenaar begon met een bronzen opsteker en zich via het Lange Voorhout naar Scheveningen spoedde voor de grote finale. Het feest begon met een *royal fashion contest* van twee koninginnen en eindigde met een swingende finissage in het Promenade Hotel. Blok III liep door tot in het begin van 2016. Uitstel van een grote tentoonstelling over Jan Fabre inspireerde het tentoonstellingsteam tot een eerste oriëntatie van het skelet in de hedendaagse, internationale beeldhouwkunst. Een deel van de Grote zaal werd afgescheiden voor een extra presentatie aldaar en die oplossing smaakt naar meer. Op initiatief van Lida en Thea Scholten toonden we de meest recente uitbarsting van artistiek geweld van Arthur Spronken en zijn majestueuze tekeningen in dik lijstwerk, hebben vriend en vijand verrast. Zoals gezegd Iris Le Rütte in het Kabinet en in de Kleine zaal nummer 8 in onze reeks van Hollandse Meesters: Johan G. Wertheim. Zijn monografie/ oevrecatalogus verschijnt later dit voorjaar. Maar liefst acht tentoonstellingen werden in 2015 georganiseerd waarbij vier boeken zijn verschenen, een vijfde in de maak is en het educatieprogramma telkens werd opgefrist. Het *BAZ Magazine* verscheen in 2015 voor het eerst driemaal en volgt het tentoonstellingsprogramma nu op de voet. Ook in dit geval weer een sterk staaltje gezamenlijke arbeid van vrijwilligers en betaalde staf. Het blad maakte voor het eerst winst en dan weet je dat er een oud-uitgever aan de touwtjes trekt. Feestelijk gesproken werd er door kunsthistoricus Louk Tilanus, medisch professor Pancras Hoogendoorn, oud-Krölller Müller directeur Evert van Straaten, sociologisch professor Christine Brinkgreve, tentoonstellingsmaker Marco Nember, uitgever Bastiaan Bommeljé en cabaretier Micha Wertheim. De aandacht van de pers was redelijk tot goed en ook het weer heeft ons niet dwarsgezet.

De bedrijfsvoering. De degelijkheid van het bureau binnen onze organisatie heb ik al geroemd. Het café ging in 2015 nauw samenwerken met de nieuwe cateraar van het paviljoen. In de drukke

maanden werd rond het middaguur professionele bijstand ingehuurd en voor openingen en lezingen konden we uitwijken naar boven en bleef ons het knullige stoeltjes-inklappen bespaard. Ook voor de locatieverhuur is deze samenwerking prima aangezien hun keuken via de Gipsotheek bereikbaar is en de beschikbaarheid van een parkeerterrein goud waard is. Met Sociëteit De Witte is constructief samengewerkt. Bij de opening van het seizoen hees ik samen met voorzitter Max Keulaards de vlag, in een gierende storm terwijl de leden angstvallig vanachter het raam toekeken.

Ook de museumwinkel zet zijn opmars voort: het assortiment blijft zich uitbreiden in kleur en prijs. Onze verschillende steunkringen bleven redelijk stabiel. De jaarlijkse Vriendendag, met *meet & greet* met beeldhouwers, blijft een succes. De Sculpture Club organiseerde voor de derde keer een bruikleenveling, nu ten bate van de komende Picasso-tentoonstelling, die dankzij de aanpak van veilingmeester Arno Verkade goed heeft opgebracht. De Board of Trustees ging voor het eerst op reis. Onder leiding van Cees Hendrikse werden Beijing, Jingdezhen en Shanghai bezocht. Op een aantal fondsen en bedrijven kon een beroep worden gedaan voor de financiële ondersteuning van tentoonstellingsprojecten. Hoofdsponsors zijn er in 2015 niet gestrikt.

2015 was dus goed maar we moeten nog beter om van dit museaal experiment van Theo en Lida Scholten een blijvend succes te maken.

Wat brengt 2016? Het inhoudelijk programma, datgene waar de mensen voor komen, kent veelbelovende tentoonstellingen over Nicholas Hlobo, de hedendaagse, Braziliaanse beeldhouwkunst en de beeldhouwer Picasso. Het programma is essentieel voor succes. Dat heeft men in eveneens niet direct voor de hand liggende steden als Assen, Zwolle en Enschede wel bewezen.

Maar er zijn ook andere factoren die een rol spelen. De winter leent zich uitstekend voor de organisatie van educatieprogramma's, lezingen, cursussen, rondleidingen en andere educatief-gerichte bijeenkomsten die de bezoekcijfers kunnen stuwen en de omzet verhogen. Daar is nog veel te halen, te ontginnen, want daar kon tot op heden te weinig gerichte aandacht heen. We kunnen in de wintermaanden veel meer klassen ontvangen en juist op dit gebied zijn er sponsors te vinden. Ook de verdere uitbreiding van onze steunkringen is realistisch. Zeker als het hernieuwde bestuur de staf daarin actief gaat bijstaan. Bezien wordt of een reizende selectie uit onze collectie verkocht kan worden. Hoe louterend zal de Venus van Meefout niet kunnen werken op de verhitte geesten in Dubai of Wuhan?

Beelden aan Zee wil zich kwalitatief blijven onderscheiden in dit steeds opportunistisch wordende, museale veld. Kunstenaars die volgens mij nooit zijn weggeweest, worden kunstmatig herontdekt. Als retrospectief aangekondigde tentoonstellingen bevatten een handvol werken van de meester en een vracht van onbekende tijdgenoten. We zijn idealistisch doch niet onnozel: marketing en pr, en een beetje mazzel, horen bij dit vak. Maar we houden vast aan de missie onze fascinatie voor hoogwaardige moderne beeldhouwkunst, gevarieerd en aantrekkelijk gebracht, met zoveel mogelijk mensen te willen delen.

Spektakel moet lokken. Het uitbaten daarvan geschiedt langs twee wegen: via planmatige en opportunistische werving en, als men eenmaal de drempel heeft gepasseerd, door verword te worden. 2016 biedt een illustrerend programma en ik verheug me erop dit samen met de vrijwilligers, staf en stagiairs, bestuurders en trustees – te gaan realiseren.

Den Haag, 28 april 2016,
Prof. dr. J.B.J. Teeuwisse
Directeur

Met dank aan Dick van Broekhuizen, Lydia de Hoogh, Alessandra Laitempergher, Geneviève Momma, Elizabeth Muilwijk, Jadwiga Pol, Emma van Proosdij, Jacquélien van Schaik, Erna Staal, Maarten Steemers en Wilma Zweers.

Jaarrekening 2015

Balans op 31 december 2015

(na voorgestelde resultaatbestemming)

ACTIVA		31 december 2015	31 december 2014
		€	€
Vaste activa			
Immaterieel - Software	4	3.125	5.281
Materieel - Inventaris	5	32.455	50.941
<i>Totaal vaste activa</i>		<i>35.580</i>	<i>56.222</i>
Vlottende activa			
Voorraad winkel en café		74.156	98.076
Vorderingen:			
Debiteuren		27.764	44.896
Rek.-courant Stichting Het Sculptuur Instituut		176.058	123.236
Rek.-courant Stichting Den Haag onder de Hemel		16.750	54.684
Te vorderen omzetbelasting		26.265	39.297
Te vorderen loonheffing		-	18.323
Overige vorderingen	6	274.653	295.790
Overlopende activa	7	17.758	32.184
<i>Totaal voorraden en vorderingen</i>		<i>613.404</i>	<i>706.486</i>
Liquide middelen			
Bank		150.781	14.356
Kas		5.317	4.407
<i>Totaal liquide middelen</i>		<i>156.098</i>	<i>18.763</i>
Totaal activa		805.082	781.471

PASSIVA		31 december 2015	31 december 2014
		€	€
Eigen vermogen			
Vrij besteedbaar vermogen			
- Algemene reserve	9	-	-
Vastgelegd vermogen			
- Bestemmingsfonds Collectie aankopen BankgiroLoterij	9	200.000	200.000
- Bestemmingsfonds Soundwalk	9	-	4.017
<i>Totaal eigen vermogen</i>		<i>200.000</i>	<i>204.017</i>
Vlottende passiva	10		
Crediteuren		136.239	180.606
Loonbelasting		20.935	-
Rek.-courant Stichting De Onvoltooide		322.174	323.688
Overige nog te betalen kosten	11	125.734	73.160
<i>Totaal vlottende passiva</i>		<i>605.082</i>	<i>577.454</i>
Totaal passiva		805.082	781.471

Staat van baten en lasten over 2015

		Begroting 2015	Exploitatie 2015	Exploitatie 2014
		€	€	€
BATEN				
Subsidies en sponsorbijdragen				
Zakenvrienden	12	50.000	27.500	22.500
Participanten tentoonstellingen	13	225.000	99.063	141.131
Giften en soortgelijke baten				
Vrienden/Sculpture Club		150.000	113.320	111.790
Board of Trustees		100.000	90.000	70.000
Beneficiënschap BankGiroLoterij	14	200.000	200.000	200.000
Entreegelden	15	487.500	460.660	487.737
Omzet winkel en café	16	358.000	271.572	292.099
Overige baten	17	130.000	87.229	86.367
Totaal baten		1.700.500	1.349.344	1.411.624
LASTEN				
Personeelskosten	18	630.227	463.087	427.401
Tentoonstellingskosten		154.600	230.957	387.931
Life Long Learning		5.000	10.269	14.813
Huisvestingskosten		145.000	78.293	73.892
Marketing en PR		100.000	69.222	88.276
Kostprijs verkopen entree, winkel en café	16	222.600	185.154	164.520
Doorbelasting Stichting De Onvoltooide inzake collectie aankopen		100.000	104.560	206.600
Afschrijvingen		29.000	24.728	26.645
Financiële lasten		-	5.104	4.435
Overige lasten	19	249.000	278.083	379.627
Totaal lasten		1.635.427	1.449.457	1.774.140
Resultaat voor verdeling		65.073	-100.113	-362.516
Dotatie Bestemmingsfonds collectie aankopen		-200.000	-200.000	-200.000
Onttrekking Bestemmingsfonds collectie aankopen		200.000	200.000	244.188
Onttrekking Bestemmingsfonds Gipsotheek		-	-	487.010
Onttrekking Bestemmingsfonds Soundwalk		-	4.017	23.887
Verrekening resultaat Stichting De Onvoltooide		-65.073	96.096	-192.569
Resultaat na verdeling		0	0	0

Toelichting op de balans en staat van baten en lasten

1. Algemeen

Doelstelling

De Stichting Museum Beelden aan Zee is opgericht op 20 oktober 1993 en statutair en feitelijk gevestigd te Den Haag. Blijkens de statuten zijn de doelstellingen van de stichting:

1. Het bevorderen van kunstgenot, in het bijzonder door de exploitatie van het in Scheveningen gevestigde museum. Deze doelstelling wordt nagestreefd door het aanbieden van steeds wisselende tentoonstellingen. De tentoonstellingen bieden zicht op werk van vooraanstaande kunstenaars, zowel nationaal als internationaal. Naast de tentoonstellingen van beeldhouwwerk in zijn breedste vorm worden er video presentaties gehouden en vinden er in het museum andere activiteiten plaats die een bijdragen aan het kunstgenot (muziek, toneel en dans).
2. De stichting tracht haar doelstellingen te verwezenlijken in samenwerking met de Stichting De Onvoltooide en Stichting Het Sculptuur Instituut.

Beelden aan Zee is het enige museum in Nederland dat zich exclusief richt op de moderne en hedendaagse, internationale beeldhouwkunst. Het is een particulier instituut dat zijn passie voor deze kunstdiscipline wil delen met een zo breed mogelijk publiek door middel van een aantrekkelijk en kwalitatief collectie- en presentatiebeleid en daarin wordt gesteund door fondsen, bedrijfsleven en andere subsidiënten. In een speciaal voor dit doel ontworpen gebouw, wonderschoon gelegen aan de Noordzee, gaan kunstgenot, *éducation permanente* en publieksvriendelijkheid samen in een missie die wordt uitgedragen door een omvangrijke groep van goed opgeleide vrijwilligers die onder leiding staat van een kleine professionele staf. In relatie tot dit streven organiseert het museum tal van andere culturele activiteiten waarmee het zich in het internationale klimaat van Den Haag een bijzondere plaats heeft verworven.

Continuïteit

De stichting heeft een overeenkomst met haar steunstichting Stichting De Onvoltooide, dat de positieve en negatieve resultaten ten goede resp. ten laste komen van Stichting De Onvoltooide.

Het resultaat van de bedrijfsvoering worden overwegend bepaald door het aantal betalende bezoekers en sponsorbijdragen van fondsen en bedrijven. Zoals uitgelegd in het verslag van bestuur en directie wordt veel aandacht besteed aan maatregelen om deze baten structureel te verhogen.

De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn dan ook gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de stichting.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de directie van de stichting zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Stelselwijzigingen

In 2014 hebben zich geen stelselwijzigingen voorgedaan. De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

Presentatie

Alle bedragen luiden in Euro, tenzij anders vermeld.

2. Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor kleine organisaties-zonder-winststreven (RJ 640) die zijn uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving. De jaarrekening is opgesteld in euro's. De waarderingsgrondslagen zijn gebaseerd op de historische kosten en kostprijzen. Activa en passiva, met uitzondering van het eigen vermogen, worden gewaardeerd tegen nominale waarde of verkrijgingsprijs, tenzij een andere waarderingsgrondslag is vermeld.

Vreemde valuta

- Functionele valuta

De posten in de jaarrekening van de stichting worden gewaardeerd met inachtneming van de valuta van de economische omgeving waarin de stichting haar bedrijfsactiviteiten voornamelijk uitoefent (de functionele valuta). De jaarrekening is opgesteld in euro's, dit is zowel de functionele als de presentatievaluta van de stichting.

- Transacties, vorderingen en schulden

Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode zijn in de jaarrekening verwerkt tegen de koers op transactiedatum.

Monetaire activa en passiva in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per balansdatum. De uit de afwikkeling en omrekening voortvloeiende koersverschillen komen ten gunste of ten laste van de staat van baten en lasten.

Niet-monetaire activa die volgens de verkrijgingsprijs worden gewaardeerd in een vreemde valuta worden omgerekend tegen de wisselkoers op de transactiedatum (of de benaderde koers).

Vaste activa

De immateriële en materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van afschrijvingen. De afschrijvingen vinden lineair plaats en zijn gebaseerd op de economische levensduur van de betrokken activa, die wordt geschat op 3-5 jaar. Afhankelijk van de geschatte economische levensduur worden afschrijvingspercentages van 20% - 33% gehanteerd.

Jaarlijks wordt beoordeeld op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. De opbrengstwaarde is bepaald met behulp van de actieve markt. Een bijzonder waardeverminderingverlies wordt direct als een last verwerkt in de winst-en-verliesrekening. Indien wordt vastgesteld dat een in het verleden verantwoorde bijzondere waardevermindering niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Vorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen kostprijs onder toepassing van de FIFO-methode (*first in, first out*) of lagere opbrengstwaarde.

De kostprijs bestaat uit de verkrijgingsprijs (alle kosten die samenhangen met de verkrijging) en gemaakte kosten om de voorraden op hun huidige plaats en in hun huidige staat te brengen.

De opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs onder aftrek van direct toerekenbare verkoopkosten. Bij de bepaling van de opbrengstwaarde wordt rekening gehouden met de incourantheid van de voorraden.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen is zodanig gepresenteerd dat daaruit blijkt welk gedeelte vrij besteedbaar is en welk gedeelte is vastgelegd. Indien aan een deel van het eigen vermogen een beperktere bestedingsmogelijkheid is gegeven, dan gezien de doelstelling van de organisatie zou zijn toegestaan, is dit deel verantwoord als vastgelegd vermogen. Deze beperking in het bestedingsdoel kan door het bestuur van de stichting of door derden zijn opgelegd. Indien deze beperking door derden is opgelegd dan wordt dit deel aangemerkt als bestemmingsfonds. In de toelichting wordt het bedrag en de beperkte doelstelling van ieder bestemmingsfonds vermeld. Ook de reden van deze beperking en alle overige voorwaarden die door de derden zijn gesteld, worden vermeld.

Indien de beperking zoals bedoeld in de vorige alinea niet door derden, maar door het bestuur is aangebracht, wordt het aldus afgezonderde deel van het eigen vermogen aangeduid als bestemmingsreserve (en niet als bestemmingsfonds). In de toelichting worden het bedrag en de beperkte doelstelling van iedere bestemmingsreserve vermeld. Ook het feit dat het bestuur deze beperking heeft aangebracht, wordt vermeld.

Alle vermogensmutaties worden in de staat van baten en lasten verantwoord. Uitgaven die worden gedekt uit bestemmingsreserves en bestemmingsfondsen worden eveneens in de staat van baten en lasten verantwoord.

Pensioenvoorziening

De stichting heeft een aantal pensioenregelingen waarop de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing zijn en waarvoor op verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen worden betaald door stichting. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

De stichting heeft alle pensioenregelingen verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord. Mutaties in de pensioenvoorziening worden ook in de winst-en-verliesrekening verwerkt. Het bedrag dat als pensioenvoorziening is opgenomen, is de beste schatting van de nog niet afgefinancierde bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen per balansdatum af te wikkelen.

Schulden

Schulden worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Schulden worden na eerste verwerking opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio en disagio en onder aftrek van transactiekosten.

Het verschil tussen de bepaalde boekwaarde en de uiteindelijke aflossingswaarde wordt op basis van de effectieve rente gedurende de geschatte looptijd van de schulden in de winst-en-verliesrekening als interestlast verwerkt.

Operationele leasing

Bij de stichting kunnen er leasecontracten bestaan waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan de eigendom verbonden zijn, niet bij de stichting ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de winst-en-verliesrekening over de looptijd van het contract.

3. Grondslagen van bepaling van het resultaat

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen het totaal der baten en het totaal der lasten. Ontvangsten en uitgaven worden in de staat van baten en lasten toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Bij de toerekening wordt een bestendige gedragslijn gevolgd. Dit houdt in dat rekening wordt gehouden met de aan een periode toe te rekenen bedragen die in een andere periode zijn of worden ontvangen, dan wel betaald.

Baten waarvoor een bijzondere bestemming is aangewezen, worden afzonderlijk in de (toelichting op de) staat van baten en lasten verwerkt onder vermelding van de aard van de bestemming; indien deze baten in het verslagjaar niet volledig zijn besteed, worden de nog niet bestede gelden gereserveerd in de desbetreffende bestemmingsreserve(s) respectievelijk Bestemmingsfonds(en). Een onttrekking aan bestemmingsreserve respectievelijk –fonds wordt als besteding (last) verwerkt in de staat van baten en lasten.

Indien aan bestemmingsreserve(s) respectievelijk bestemmingsfonds(en) wordt gedoteerd dan wel daaruit wordt geput wordt deze mutatie op de volgende wijze verwerkt: het saldo van de staat van baten en lasten wordt bepaald inclusief het overschot of tekort dat is ontstaan uit hoofde van de baten en lasten met een bijzondere bestemming. Onder de staat van baten en lasten wordt vervolgens een specificatie opgenomen van de verwerking van dit saldo in de onderscheiden posten van het eigen vermogen.

In februari 2009 heeft de BankGiroLoterij Museum Beelden aan Zee toegelaten tot haar Kring van Beneficiënten en aan het museum een jaarlijkse bijdrage toegezegd van EUR 200.000 voor een periode van vijf jaar. In 2013 is de toezegging van de jaarlijkse bijdrage van EUR 200.000 voor opnieuw een periode van vijf jaar. De toezeggingen gelden voor de periode 2008-2017, maar de feitelijke samenwerking beslaat de periode 2009-2018. De jaarlijkse bijdrage is bedoeld voor collectie aankopen en presentatie, en wordt daarom als bestemmingsfonds geadministreerd. Omdat tussen Stichting De Onvoltooide en de stichting is overeengekomen dat Stichting De Onvoltooide eigenaar is

van de collectie en collectie aankopen verzorgd, zijn de collectie aankopen sinds 2009 door Stichting De Onvoltooide aan de stichting doorbelast.

In 2011 heeft de BankGiroLoterij aan het museum Beelden aan Zee een bijdrage toegezegd van EUR 522.000. De bijdrage is bedoeld voor de bouw en inrichting van de Gipsotheek, en wordt daarom als bestemmingsfonds geadministreerd. In 2014 is deze Gipsotheek gerealiseerd, en is de bestemmingsreserve hiervoor aangewend.

Subsidies en sponsorbijdragen

Bijdragen van subsidiënten en sponsoren worden verantwoord in het jaar waarop de bijdrage betrekking heeft.

Giften en soortgelijke baten

Naast de giften worden baten uit nalatenschappen separaat verantwoord.

Baten uit giften en nalatenschappen worden verantwoord in het boekjaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Voorlopige uitbetalingen worden verantwoord in het jaar van ontvangst.

Opbrengsten uit verkoop goederen

Opbrengsten uit de verkoop van goederen worden verwerkt zodra alle belangrijke rechten en risico's met betrekking tot de eigendom van de goederen zijn overgedragen aan de koper.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Koersverschillen (baten en lasten)

Koersverschillen die optreden bij de afwikkeling van monetaire posten worden in de staat van baten en lasten verwerkt in de periode dat zij zich voordoen.

Lasten

De lasten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Personeelskosten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Afschrijvingen

De afschrijvingen op bedrijfsgebouwen worden gebaseerd op verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Afschrijvingen vinden plaats volgens de lineaire methode op basis van de geschatte economische levensduur.

4. Immateriële vaste activa

De mutaties in 2015 waren:

	Software
1 januari 2015	
Verkrijgingsprijs	43.025
Cumulatieve afschrijvingen	37.744
Boekwaarde	5.281
Mutaties 2015	
Investerings	-
Desinvesterings	-
Afschrijvingen	-2.156
31 december 2015	3.125
Verkrijgingsprijs	43.025
Cumulatieve afschrijvingen	-39.900
Boekwaarde 31 december 2015	3.125

5. Materiële vaste activa

	Computer en communicatie apparatuur	Inventaris	Totaal
De mutaties in 2015 waren:			
1 januari 2014			
Verkrijgingsprijs	31.158	175.785	206.943
Cumulatieve afschrijvingen	-19.243	-136.759	-156.002
Boekwaarde	11.915	39.026	50.941
Mutaties 2015			
Investerings	1.290	2.796	4.086
Desinvesterings	-	-	-
Afschrijvingen	-7.560	-15.012	-22.572
31 december 2015	5.645	26.810	32.455
Verkrijgingsprijs	32.448	178.581	211.029
Cumulatieve afschrijvingen	-26.803	-151.771	-178.574
Boekwaarde 31 december 2015	5.645	26.810	32.455

6. Overige vorderingen

	31 december 2015	31 december 2014
BankGiro Loterij	200.000	200.000
Overige vorderingen	74.653	95.790
	274.653	295.790

Alle vorderingen hebben een looptijd korter dan een jaar.

7. Overlopende activa

	31 december 2015	31 december 2014
Overlopende tentoonstellingskosten	13.505	23.633
Overige overlopende activa	4.253	8.551
	17.758	32.184

Alle overlopende posten hebben een looptijd korter dan een jaar.

8. Liquide middelen

	31 december 2015	31 december 2014
Bank	150.781	14.356
Kas	5.317	4.407
	156.098	18.763

De liquide middelen staan ter vrije beschikking.

9. Eigen vermogen

Algemene reserve 1 januari 2015	-
Resultaat 2015	-96.096
Overdracht resultaat aan Stichting De Onvoltooide	96.096
Algemene reserve 31 december 2015	-
Bestemmingsfonds Collectie aankopen 1 januari 2015	200.000
Toevoeging	200.000
Onttrekking t.b.v. aankopen collectie	-104.560
Onttrekking t.b.v. presentatie collectie	-95.440
Bestemmingsfonds Collectie aankopen 31 december 2015	200.000

Dit betreft een jaarlijkse bijdrage over de periode 2008-2017 van de BankGiro Loterij ten bedrage van € 200.000 per jaar. De BankGiro Loterij heeft deze bijdrage bestemd specifiek voor collectie aankopen en –presentatie.

Bestemmingsfonds Soundwalk 1 januari 2015	4.017
Toevoeging	-
Onttrekking t.b.v. ontwikkeling soundwalk	-4.017
Bestemmingsfonds Soundwalk 31 december 2015	-

Dit betreft een eenmalige bijdrage van het VSB Fonds ten bedrage van € 32.865.
Het VSB Fonds heeft deze bijdrage bestemd specifiek voor de ontwikkeling van de soundwalk.
Deze is in 2014 en 2015 gerealiseerd.

Totaal eigen vermogen **200.000**

10. Vlottende passiva

Alle schulden hebben een looptijd korter dan een jaar.

11. Overige nog te betalen kosten

	31 december 2015	31 december 2014
Reservering vakantiegelden	26.623	24.143
Reservering vakantiedagen	16.503	13.628
Te betalen pensioenpremie	1.099	-
Vooruitontvangen bedragen	45.087	3.000
Overlopende passiva	36.422	32.389
	125.734	73.160

12. Sponsorbijdragen Zakenvrienden

De bijdragen van Zakenvrienden betreft 11 bedrijven en instellingen (2014: 13 bedrijven en instellingen). De gebudgetteerde uitbreiding naar 20 Zakenvrienden kon vanwege de aanhoudende economische crisis niet gerealiseerd worden.

13. Participanten tentoonstellingen

	Begroting 2015	Exploitatie 2015	Exploitatie 2014
Stichting Hartenfonds		-	5.000
Total		-	14.943
Fugro		25.000	25.000
Prins Bernhard Cultuurfonds		-	12.500
Gerhard Marcks Haus		-	29.546
Don Quichotte		-	25.000
Vlaamse Overheid		7.000	4.500
Vlaamse ambassade		-	1.500
Stichting San Souci		-	3.000
ING insurance		-	1.000
Bruikleeneveiling		2.550	6.500
Stichting Gravin van Bylandt		3.000	-
Stichting Wertheim		4.000	-
Wil en Rita Jaeger Fonds		2.500	-
Stichting Utopa		25.000	-
Gemeente Den Haag OCW		25.200	-
Overige participanten		4.813	12.642
Totaal participanten tentoonstellingen	225.000	99.063	141.131

Het budget ging uit van het vinden van een hoofdsponsor en een aantal nevensponsors voor het museum. Dit kon vanwege de aanhoudende economische crisis helaas niet gerealiseerd worden, maar gelukkig werden er een aantal fondsen gevonden voor eenmalige bijdragen.

14. Beneficiëntschap BankGiroLoterij

Het beneficiëntschap van de BankGiroLoterij bedraagt € 200.000 per jaar.

15. Entreegelden

Het aantal bezoekers viel in 2015 terug van 69.020 naar 61.216 (tegenover 75.000 bezoekers begroot). In de begroting 2015 was gerekend op een toename van bezoekers met name vanuit de touroperatorsmarkt. Deze is helaas niet gerealiseerd.

16. Omzet winkel en café en Kostprijs verkopen winkel en café

In de begroting 2015 was rekening gehouden met een stijging van de bestedingen van de bezoekers in museumwinkel en –café, met daarnaast een verbetering van de marge door het assortiment met name in de winkel aan te passen. Gelukkig kan worden vastgesteld dat het nieuwe assortiment naar verwachting aansloeg bij de bezoekers, en kon wel de marge verbeterd worden door een beter voorraadbeheer. Helaas bleef de omzet achter bij de begroting door de terugval in het bezoekersaantal.

17. Overige baten

	Begroting 2015	Exploitatie 2015	Exploitatie 2014
Omzet avondopenstellingen en recepties	50.000	17.397	20.012
Scheningen	5.000	-	1.290
Overige opbrengsten	75.000	69.832	65.065
Totaal overige baten	130.000	87.229	86.367

Door de aanhoudende economische crisis werden minder evenementen (dinners, recepties) gerealiseerd. In de overige baten is een bijdrage van Vereniging Rembrandt begrepen voor een onderzoek naar ambacht en zelfexpressie in de 19^e eeuw.

18. Personeelskosten

	Begroting 2015	Exploitatie 2015	Exploitatie 2014
Salarissen	475.000	511.628	491.424
Sociale lasten	75.000	79.819	45.515
Pensioenlasten	40.000	43.416	39.054
Overige personeelskosten	40.227	53.024	53.116
Loonkostensubsidie	-	-7.268	-
Doorbelasting aan <i>Vormidable</i> (2014: <i>Grandeur</i>)	-	-217.532	-201.708
Totaal personeelskosten	630.227	463.087	427.401

Gedurende het jaar 2015 waren 14 werknemers in dienst voor in totaal 9,2 FTE (2014: 17 werknemers voor in totaal 9,5 FTE). Hiervan waren 0 werknemers werkzaam buiten Nederland (2013: 0).

19. Overige lasten

	Begroting 2015	Exploitatie 2015	Exploitatie 2014
Collectiebeheer	32.000	41.118	51.824
Relatiebeheer	32.500	23.997	24.695

Partnerkosten	64.000	52.255	68.198
Kantoorkosten	58.500	33.509	43.288
Overige algemene kosten	62.000	67.097	70.667
Kosten gipsotheek	-	44.496	97.068
Kosten soundwalk	-	15.611	23.887
Totaal overige lasten	249.000	278.083	379.627

De Overige lasten omvatten de kosten van de bouw en inrichting van de gipsotheek en de ontwikkeling van de soundwalk. Deze kosten werden gedekt door in het verleden gevormde bestemmingsfondsen.

20. Bezoldiging bestuurders

De bestuurders ontvingen geen bezoldiging.

21. Niet in de balans opgenomen verplichtingen

De stichting heeft kredietovereenkomsten met een bank voor een rekening courant krediet van EUR 20.000. Voor deze overeenkomst zijn door de stichting geen zekerheden gesteld.

De stichting huurt het museumgebouw van Stichting De Onvoltooide voor onbepaalde tijd. De huurprijs bedroeg in 2015 EUR 41.905 (2014 EUR 41.490) welke jaarlijks wordt geïndexeerd.

De stichting is met Stichting Den Haag onder de Hemel overeengekomen dat de stichting de jaarlijkse dubbeltentoonstelling op het Lange Voorhout en in het museum organiseert. Eventuele tekorten op de dubbeltentoonstelling worden gedragen door de stichting, terwijl een eventueel overschot wordt aangewend om verliezen van de dubbeltentoonstelling uit het verleden te compenseren. Resterende overschotten worden gerestitueerd aan Stichting Den Haag onder de Hemel .

Goedkeuring en vaststelling jaarrekening 2015

De jaarrekening is in de bestuursvergadering d.d. ~~20~~²⁹ april 2016 goedgekeurd en vastgesteld.

Den Haag, 28 april 2016

De bestuurders:

Mr. A. Ruys
Voorzitter

Drs. M.J. Steemers
Penningmeester

Drs. K. Doeksen-Kleykamp

Ir. I.M. Kalisvaart

Mr W.F.M. Remmerswaal

Dr. P.C. Scholten

Th.J. de Waard-Scholten

C. Wynaendts-André de la Porte

Overige gegevens

Verwerking van saldo van baten en lasten

Overeenkomstig de statuten worden exploitatie overschotten aan de reserves toegevoegd, en exploitatie tekorten op de reserves in mindering gebracht.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum met significante impact op het beeld van de jaarrekening.

Controleverklaring

De controleverklaring is op de volgende pagina opgenomen.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur van Stichting Museum Beelden aan Zee

Verklaring over de jaarrekening 2015

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de in dit rapport opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Museum Beelden aan Zee op 31 december 2015 en van het resultaat over 2015 in overeenstemming met Richtlijn 640 'Organisaties zonder winststreven' van de Nederlandse Raad voor de Jaarverslaggeving ('RJ 640').

Wat we hebben gecontroleerd

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2015 van Stichting Museum Beelden aan Zee te Den Haag ('de stichting') gecontroleerd. De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2015;
- de staat van baten en lasten over 2015; en
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

Het stelsel voor financiële verslaggeving dat is gebruikt voor het opmaken van de jaarrekening is RJ 640.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlandse recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Museum Beelden aan Zee zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Ref.: e0377464

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Fascinatio Boulevard 350, 3065 WB Rotterdam, Postbus 8800, 3009 AV Rotterdam
T: 088 792 00 10, F: 088 792 95 33, www.pwc.nl

'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponereerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Verantwoordelijkheden van het bestuur

Het bestuur is verantwoordelijk voor:

- het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met RJ 640; en voor
- een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van het genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheid voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Ons controleoordeel beoogt een redelijke mate van zekerheid te geven dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen ontdekken. Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Rotterdam, 28 april 2016
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

drs. A.E. Gerritsma RA

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2015 van Stichting Museum Beelden aan Zee

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

De verantwoordelijkheden van de accountant voor de controle van de jaarrekening

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze doelstelling is om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening vrij van materiële afwijkingen als gevolg van fouten of fraude is. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.
- Het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.